

Kvindens valgret – frihed, lighed og stemmeret



Skoletjenesten, Arbejdermuseet

Uddraget herunder stammer fra en tale, som den danske politiker og kvindesagsforkæmper Elna Munch gav i radioen i 1913. Du kan høre talen på www.danmarkshistorien.dk

Elna Munch voksede op på Sydsjælland som datter af en skovridder. Hun fik en studentereksamen fra N. Zahles Skole i 1891, og hun blev i 1896 cand. mag fra Københavns Universitet med matematik som hovedfag.

Elna Munch var en vigtig og betydningsfuld agitator for kvindelig valgret, og hun blev i 1918, som en af de første fire kvinder, valgt til Folketinget.

Kvindernes Valgret og Valgbarhed herhjemme vil inden længe være en Kendsgerning. Der spørges ikke længere, om Kvinderne skal have Valgret eller ikke, men om hvad den vil betyde, og hvad Kvinderne vil benytte den til. Valgretten vil bevirke, at Kvindernes Interesse for Samfundsforholdene i høj grad forøges. De vil langt mere, end hidtil været Tilfældet, sætte sig ind i Lovgivningen og skaffe sig Forstaaelse af samfunds-Maskineriet.

De vil blive mændene Jævnbyrdige paa et Omraade, hvor de hidtil har været dem underlegne. Den større Viden vil skærpe deres Dømmekraft. De vil ikke længere være et værgeløst Bytte for de panikagtige Stemningsbevægelser, der bryder løs med nogen Tids Mellemrum, og som hidtil først og fremmest har grebet Kvinderne. Dernæst vil Mændene helt anderledes end nu lære at opfatte Kvinderne som ligestillede Væsner fra det Øjeblik, da Kvinden paa Valgdagen kan lægge sit Lod i Vægtskaalen, sin Stemmeseddel i Valgurnen lige saa godt som Manden, og de fælles Interessers Omraade vil blive meget udvidet, naar Hustruen saa godt som Manden følger det aandelige Livs Foreteelser med den forstaaelse, som Retten til at øve Indflydelse giver.

De politiske Partier vil næppe se deres Styrke meget forrykket ved Kvindernes Indtræden paa den politiske Kampplads. Den Mangel paa Lidenskab, der præger alle Partier overfor Spørgsmaalet om Kvindernes Valgret, viser da ogsaa, at Politikerne ingen Bekymring nærer i saa Henseende. Ikke heller lægger Mændene nogen sinde Frygt for Dagen - for Dagen, for at Kvinderne skal trænge dem tilbage i Rigsdagen, for ikke at tale om Ministerierne.

Men selv om Samfundet naturligvis ikke med et Slag vil forvandles, naar Kvinderne faar Valgretten, saa skal det nok vise sig, at Lovgivningens vil blive præget deraf. Vi kan ikke klage over, at de mandlige Lovgivere har vist sig uvillige overfor Kvinderne; de har i Følelsen af Kvindernes Svaghed gennemført mangen en Lov, der ydede dem Beskyttelse eller Hjælp. Men det var altid i nogen Grad en Naadeshandling - Understøttelses- og Beskyttelseslove er gode for de Svage, der trænger til dem, men bedre vil det være, om der skabes en Lovgivning, der giver Kvinderne saadanne Rettigheder, at de i mindre Grad faar Brug for Beskyttelse og Hjælp. Den vil komme, naar Kvinderne er med i Vælgerskaren.

- Hvilke billede af kvinden tegner Elna Munch i denne tale?
- Hvad vil der ifølge Elna Munch ske, når kvinderne får valgret?
- Har hun ret i hendes antagelser, om det der vil ske, når kvinder får valgret?